

opr. St. Marcink,

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Armii Krajowej i Armii Krajowej
raz z Oddziałem Służby Państwowej
87-100 Toruń, ul. Pomorska 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 127; REGON 870502736
KRS 00000 41000
Nr r-ku 82 10 0 1506 0000 0000 5002 0244

++ Rogoziński Karimiera

syn:
Łukasz Górski
Bydgoszcz

KO Pomorze
ZUZAK-DSZ

++ Górski Marian
ps. „Rumianek” i in.

M: 57/666 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Górski Marian.....
J: M-57/666 Pom.....
KO Pomorsze z WZ, AZ, P, SZ.....

I./1. Relacja k.4 s. 1-5

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację k.4 s. 1-5

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 66

VI. Fotografie dział i kompozycji

1/1. Relacja: - Górski Marian

1. Relacja Kazimiery Rogozińskiej z
7.12.1987, r.p. onyż. k.1 s.1-2

2. Biogram - relacja autorstwa a syna
(Eulasa Górski) - data napisu 17.03.1989 -
mpis; Lewaty Karpiesiuk, mpis bez
daty k.3 s.3-4-5

Mariana Górskiego poznaliśmy gdy mieszkaliśmy z rodzicami w Bydgoszczy na ul. Podgórznej. Zajmował się ziółolecznictwem. Podczas okupacji korzystaliśmy z jego usług jako lekarza. -
Zaprzyjaźniliśmy się i po wyzwoleniu siostra moja Zofia prosiła go aby był chrześcijaninem jej syna Grzegorza. Chrzest odbył się w Bydgoszczy.

Gdy padła Warszawa w 1939 r. Józef Gruss przywędrował pieszo do Włocławka. Zjawił się również u Gurowskich we Włocławku na Starodębskiej 28. - Po śmierci moich dziadków Gurowscy bracia mojej matki prowadzili ogrodnictwo. - Józef Gruss rozpoczął organizować ruch oporu. We Włocławku mieszkali także Józef Olszewski ps. "Andrzej". -
Myślę że 1940 r. Gruss rozpoczął działalność w Bydgoszczy. Sanktował ludzi. - Znał dobrze Mariana Górskiego jako solidnego Polaka przedstawiliśmy go J. Grussowi.
Górski ps. "Majranek" zajmował się propagandą. Przekazywał mi gotowe matryce. Treść odbijaliśmy na prymitywnym pieśkim aparacie. - Nie było tego dużo 2-3 godzin pracy. Pomieszczenie pod schodami było dotkliwie zimne. - "Majranek" sam przychodził odbierać i przynosił następne.

W 1939 r. w czasie gdy gestapo rozstrze-
wali

zamieszta domku, chyba dostarczysz listy do grobowca
Guzowski.

na Starym Ryнку znalazł się tam „Majranek”^{1/2}
jako podejrzany co starczyło na wykonanie
wyroku śmierci. - W pewnej chwili przechodził
znajomy Niemiec, który odpowiednio zareago-
wał i gestapowcy zwolnili „Majranka”

Górski znał wielu Niemców doskonale mówił
ich językiem. W Niemczech zdobył zielarskie
wiedzy.

Aleksander Roenspies sławny nasz pracownik
był łącznikiem Józefa Grussa. Obydwaj pracowali
w więzieniu w Łodzi. - W okrutny spo-
sób Niemcy likwidowali więźniów. - Po tra-
gicznych przeżyciach udało im się zbiec.
Roenspies podległ chorobie nerek zmarł.
Także jego żona nie żyje. -

Chyba najbardziej kastrowanym i najbar-
dziej torturowanym przez wrogów był
Józef Gruss. -

Janusz Patubicki mając informacje, że
może nastąpić moje aresztowanie oso-
biście zawiadomił mnie. Nie posługując
się łącznikiem. ~~Był~~ Był odważny
płk. Patubicki nie chciał narazić swoich
żołnierzy na śmierć.

7. XII. 87.

Słabo odpowiadam na pytania
i nie wszystko mogę dostarczyć.
Już nie istnieje domek na Staro-
dąbskiej.

Kazimiera Rogozińska

obrona frontowa z Henryk Bartel

ARREST
FELICJAN

Marian F. Górski pseudonim " Rumianek", "Józef", "Norbert" "wencel"

1/1/3

M-57

data wydruku 17.02.89

Ojciec mój -Marian Feliks Górski-urodził się w Bydgoszczy w 1914 roku.Po ukończeniu Gimnazjum pracował przez rok w Firmie Vistula a potem z uwagi że chciał się specjalizować w vitoterapii rozpoczął studia medyczne w Beralinie.Ukończył je w 1938 roku. Stopień dr n. med. uzyskał na Uniwersytecie Fryderyka Wilhelma. W 1939 roku rozpoczął praktykę lekarską w Bydgoszczy /przy ul. Bernardynskiej 8/.Do wojska z chwilą wybuchu wojny nie został powołany ze względu na poważne uszkodzenie narządu wzroku.Po wkroczeniu Niemców do Bydgoszczy został natychmiast intenowany. Zwłonienie nastąpiło w grudniu 1939 roku.Władze niemieckie jako Polakowi nie pozwoliły mu na prowadzenie gabinetu lekarskiego, stąd też rozpoczął pracę w laboratorium analitycznym firmy "OPTA" /dziś Foton/.Tam też zetknął się z konspiracją.

W AK ojciec praktycznie przez cały okres wojny działał w Sztabie Pomorskiego Okręgu A w tym 1. przez cały okres wojny w wydziale II którego szefem był kpt /mjr/ Józef Gruss ps. Stanisław.Po aresztowaniu J.Grussa przez Niemców w 1944 roku ojciec go zastępował używając psedo -Wencel i Józef.Przynależność ojca do tego oddziału nie była przypadkowa,gdyż znał doskonale język niemiecki oraz posiadał liczną rodzinę zamieszkującą na terenie Rzeczy m.in w Hamburgu,Lubece,Osnabruck i "agłębiuRuhry.~~XXXX~~ Jest mi wiadome że w czasie okupacji ojciec pod różnymi pozorami wyjeżdżał do Niemiec kilkadziesiąt razy.Szczegółów niestety nie znam,boiem do jego śmierci /1960 rok/ na ten temat w domu się nie mówiło.Dopiero później J.Gruss poinformował mnie że ojciec zbierał cenne informacje na temat ruchu wojsk niemieckich,produkcji przemysłowej a także nastrojów ludności niemieckiej.Robił także zdjęcia,które później obrabiano właśnie w laboratorium firmy "Opta".Wszystkie te materiały były przekazywane do Warszawy. Wiem też, że współpracownikami ojca byli na pewno : Jan Bartel,Leon Tojza i Mieczysław Wdowicki. Jednocześnie wiadomo , że w różnych okresach por. M.Górski kierował /do 1942/ Biurem Infromacji i Prasy pod ps. Norbert oraz od 1943

3/4/4

do wyzwolenia Kedywem używając ps. Rumianek

W 1945 roku po wyzwoleniu Bydgoszczy ojciec został zmobilizowany jako lekarz wojskowy. Demobilizacja nastąpiła latem tego roku. Wkrótce po kotle zorganizowanym w mieszkaniu pp. Tojzów został aresztowany i przewieziony do więzienia w Gdańsku. Bity i torturowany przyznał się do przynależności w AK, ale nie do pełnienia w organizacji jakichkolwiek funkcji. Rozprawa odbyła się 7 czerwca 1946 roku przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Gdańsku. Przewodniczył ppłk Ryszard Parzeniecki. Wszyscy oskarżeni w tym Jan Łańbicki i Józef Chyliński zostali uniewinnieni.

Po wyjściu z więzienia ojciec prowadził praktykę lekarską. W 1952 roku zabroniono mu jednak jej prowadzenia, powołując się iż posiada dyplom opatrzony "hitlerowską gapą". Założył wówczas za zgodą resortu Bydgoskie Zakłady Zielarskie, których został dyrektorem. Z funkcji tej jednak go ~~zlikwidowano~~ po roku odwołano jako nie-spełniającego wymogów ~~wymogów~~ higienicznych. Następnie pracował w Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej jako zwykły inspektor. Prawo wykonywania zawodu przywrócono mu w końcu 1955 roku, w 1956 zaś powołano na kierownika Miejskiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy. W trudnym okresie ojciec zajął się głównie pracą naukową wydając m.in jako redaktor i współautor pierwszy w Polsce podręcznik "Witoterapii" ~~zlikwidowano~~ Wiele z jego prac ukazało się w RFN, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii. ~~Zginął~~ Zginął w wypadku samochodowym w 1960 roku.

(Łukasz Górski) ?
r/s

KO 1/1/5

Górski Marian (1914-1960) pseudonimy "Józef", "Norbert", "Rumianek", "Wencel", "Ziółko", szef Wydziału II Sztabu KO Pomorze.

Urodzony 22 grudnia 1914 r. w Bydgoszczy, syn Feliksa. Po ukończeniu gimnazjum pracował przez rok w firmie Vistula w Bydgoszczy. Następnie rozpoczął studia medyczne w Berlinie, które ukończył w 1938 r. W 1939 r. rozpoczął praktykę medyczną w Bydgoszczy. Specjalizował się w ziołolecznictwie. W chwili wybuchu wojny nie został powołany do wojska z powodu wady wzroku. Władze niemieckie jako Polakowi nie pozwoliły mu na prowadzenie praktyki lekarskiej. Rozpoczął pracę w laboratorium analitycznym firmy "Opta", gdzie zetknął się z konspiracją. Zaprzyjaźnił się w tym czasie z rodziną Bartłów, która rekomendowała go w 1940 r. do AK i skontaktowała z Józefem Grussem. Zaprzysiężony został w 1941 r. Zajmował się sprawami propagandy w Sztabie KO Pomorze, a po aresztowaniu J. Grussa został szefem Wydziału II w 1944 r. Był w swej działalności bardzo przydatny, gdyż znał doskonale język niemiecki i posiadał liczną rodzinę na terenie Niemiec. Mógł się swobodnie poruszać po terenie Rzeszy. Zbierał tam cenne informacje na temat ruchu wojsk niemieckich, produkcji przemysłowej i nastrojów ludności niemieckiej. Robił także zdjęcia, które później obrabiano w laboratorium "Opty". Do 1942 r. kierował BiP-em pod pseudonimem "Norbert", a od 1943 r. do wyzwolenia Kedysem pod pseudonimem "Rumianek". Kierował też z ramienia KO Pomorze "Akcją N" na terenie Królewca.

W 1945 r. po wyzwoleniu Bydgoszczy został zmobilizowany jako lekarz wojskowy, a zdemobilizowany latem tego roku. Aresztowany 20 października 1945 r. w wyniku zorganizowania "kotła" w mieszkaniu Tojzów w Bydgoszczy. Osadzony w więzieniu w Gdańsku, oskarżony o udział w "nielegalnym związku AK w celu obalenia demokratycznego ustroju Państwa Polskiego", będąc od lipca 1945 r. kierownikiem wydziału propagandy Okręgu Gdańskiego AK. Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku na mocy wyroku z dnia 7 czerwca 1946 r. uniwinnił Mariana Górskiego. Po wyjściu z więzienia prowadził praktykę lekarską. W 1952 r. zabroniono mu wykonywania zawodu, stwierdzając, że posiada dyplom opatrzony "hitlerowską gapą". Zajął się wówczas organizowaniem Bydgoskich Zakładów Zielarskich i został dyrektorem tego przedsiębiorstwa. Jednak i z tego stanowiska został odwołany jako niespełniający wymogów politycznych. Następnie był inspektorem w Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej. Prawo wykonywania zawodu lekarza przywrócono mu w 1955 r. W trudnym dla siebie okresie dr Marian Górski zajmował się głównie pracą naukową i wydawniczą. Był współautorem pierwszego w Polsce podręcznika witoterapii. Wiele prac M. Górskiego zostało opublikowanych zagranicą. Zginął 11 sierpnia 1960 r. w wypadku samochodowym. Odznaczony Krzyżem Walecznych. Porucznik WP?

Biogram opracowano na podstawie:
Arch. Pom. AK Toruń teczki: M-57 (rel. syna); K-127 rel. K. Bartel-Rogozińskiej; K-191 rel. I. Jagielskiej; M-27/639 rel. J. Chylińskiego; -Walka Podziemna..., Toruń 1990; -B. Chrzanowski.....

Renata Karpiesiuk

11. Materiały uzupełniające relikwie: Górski
Marian

1. art., Dr Marian Górski zmarł, 11.08.1960
- brak tytułu czasop., omyc; nekrolog
z lokalnej prasy - brak źródła k. 2 s. 1-2
2. Pomorski Szary sztaf, Górski Marian
Felix, [w:] S B K P 1939-1945, pod
red. E. Zarachy, Tomii 1996, z. 2,
s. 67-69, literaturp. k. 2 s. 3-5

one, biegała w tury, wybijając jej dwa zęby. Dwa pozostał to Gerard Kurza-
lewski i Mieczysław K. Zmierzak sam.
przy ul. Obaj są będąc w sta-
nie nietrzeźwym popadli się w przeszkaniu
przy ul. Zamojskiego 15/1. (Zw)

Dr Marian Górski

zginął 11/VIII 1940
w katastrofie samochodowej

BYDGOSZCZ (PAP). Na szosie pod
Tczewem wydarzyła się katastrofa samo-
chodowa w której życie stracił 46-letni
znany lekarz bydgoski i naukowiec dr
MARIAN GORSKI. Jego małżonka Hele-
na i dwie inne pasażerki samochodu Emi-
lia Głiszczyńska i Majrzak, odniosły bar-
dzo ciężkie obrażenia.

Prowadzony przez Helenę Górską sa-
mochód ok. 12 km przed Tczewem do-
stał się w pas, gdzie przeszła silna burza.
Podczas mijania z innym samochodem
wpadł w poślizg i uderzył całą siłą w
drzewo. W szpitalu powiatowym w Tcz-
wie, dokąd przewieziono ofiary kata-
strofy stwierdzono u dr Mariana Górskie-
go wstrząs mózgu i pęknięcie podstawy
czaszki. Zmarł on nie odzyskawszy przy-
tomności. Jakkolwiek stan trzech pozosta-
łych ofiar jest bardzo ciężki lekarze
mają nadzieję utrzymać je przy życiu.

Prokuratura i organa MO prowadzą
dochodzenia w celu dokładnego ustalenia
przyczyny wypadku.

11/2

Dnia 11 sierpnia 1960 r. zginął śmiercią tragiczną, opatrzony Sakramentami św. mój najdroższy, nigdy niezapomniany mąż, nasz najukochańszy, najtroskliwszy ojciec i syn śp.

dr Marian Górski

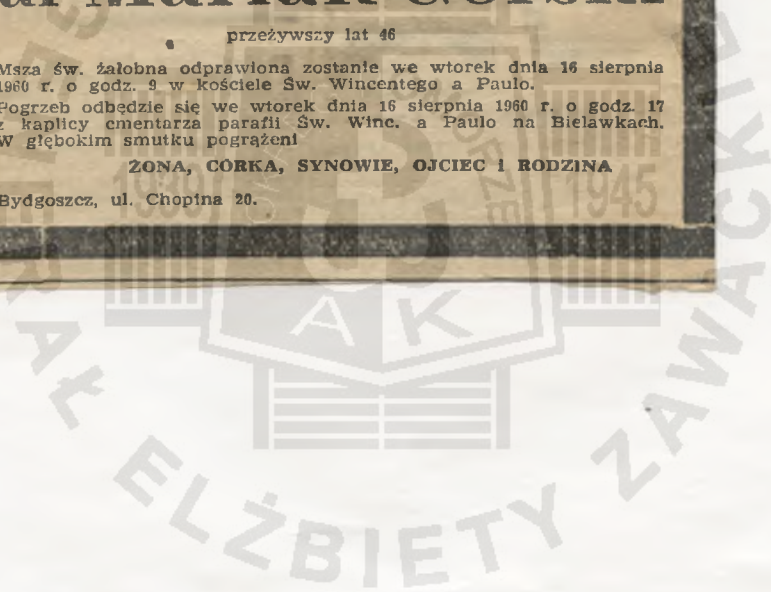
przeżywszy lat 46

Msza św. żałobna odprawiona zostanie we wtorek dnia 16 sierpnia 1960 r. o godz. 9 w kościele Św. Wincentego a Paulo.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek dnia 16 sierpnia 1960 r. o godz. 17 z kaplicy cmentarza parafii Św. Winc. a Paulo na Bielawkach. W głębokim smutku pogrążeni

ZONA, CORKA, SYNOWIE, OJCIEC I RODZINA

Bydgoszcz, ul. Chopina 20.

Górski Marian Feliks ps. „Józef”, „Norbert”, „Rumianek”, „Wencel”, „Ziółko” (1914–1960), szef wywiadu, Kedywu i propagandy Kmdy Pomorskiego Okręgu ZWZ-AK i DSZ Pomorze.

Urodzony 22 XII 1914 r. w Bydgoszczy; syn Feliksa i Leokadii z d. Nowak. W 1928 r. ukończył szkołę powszechną, a dwa lata później miejską szkołę handlową w Bydgoszczy i znalazł zatrudnienie jako księgowy w folwarku Sułaszewo pow. Chodzież. W 1932 r. zdał maturę jako ekstern, po czym na krótko przeniósł się do majątku Dziennice pow. Inowrocław. W latach 1932–1934 był pracownikiem firmy Vistula i korespondentem-tłumaczem w językach niemieckim i angielskim Towarzystwa Żeglugi Śródlądowej. Potem studiował medycynę w Berlinie, zdobywając w 1938 r. dyplom lekarski na Uniwersytecie

11/3

Stow. biograficzny kom. p. pomorskiej, pool red.
E. Zawackiej, Toruń 1996, s. 2

11/14

Fryderyka Wilhelma ze specjalizacją w ziołolecznictwie (stąd pseudonimy „Ziółko”, „Rumianek”). Powrócił do Bydgoszczy, by w maju 1939 r. otworzyć prywatną praktykę. Jako członek niemieckiego związku zielarzy („Die Deutsche Kräuter Vereinigung”) utrzymywał nieprzerwanie kontakty z jego działaczami oraz z liczną rodziną własną na terenie Rzeszy.

W pierwszych dniach wojny raniony odłamkiem podczas udzielania pomocy ran-
nym w czasie bombardowania Bydgoszczy. Po wejściu Niemców aresztowany i za-
grożony egzekucją. W grudniu 1939 r. zwolniony wskutek interwencji znajomego
Niemca. Podjął pracę w laboratorium analitycznym firmy OPTA. Potem próbował
kontynuować praktykę lekarską, którą utracił 15 X 1942 r. Pracował później jako
laborant STEFA mieszkając przy ul. Gdańskiej 86 m. 3. W konspiracji od początku
1940 r. Uczestniczył w tworzeniu pierwszych struktur Garnizonu Bydgoskiego
ZWZ (SSS). Współpracował z Józefem Grussem w organizacji wywiadu na Pomor-
zu. Poszukiwany przez bydgoskie gestapo jako „dowódca grupy SSS por. Górski
z Lublina” nie został zdekonspirowany. Pełnił wiele odpowiedzialnych funkcji
w Kmdzie Pomorskiego Okręgu AK, m.in. był od 1942 r. do końca wojny szefem
okręgowego Biura Informacji i Propagandy, uzyskując szczególne osiągnięcia w
rozwijaniu akcji „N”. Jednocześnie był od 1943 r. szefem okręgowego Kierownictwa
Dyweryjji (Kedyw). W maju 1944 r. zastąpił aresztowanego Grussa na stanowisku
szefa wydziału II informacyjno-wywiadowczego Kmdy Okręgu. W 1942 r. odnowił
kontakty na terenie Rzeszy, m.in. z krewnymi w Hamburgu, Lubece, Osnabrück,
dokąd wyjeżdżał co dwa-trzy miesiące. W uzgodnieniu z Kmdą Okręgu pod przy-
krywką organizacji patriotów niemieckich dla ratowania kultury przed Hitlerem,
współtworzył w 1943 r. z udziałem antyfaszystów niemieckich organizację wywia-
dowczą „Göttingen” i sabotażowo-dyweryjną „Vulkan” z centralą w Berlinie i pla-
cówkami w Królewcu, Szczecinie, Gdańsku i in. Należał do najbardziej zaangażo-
wanych i ofiarnych oficerów AK na Pomorzu. Bezpośrednio po ustąpieniu Niem-
ców z Bydgoszczy (23 I 1945 r.) zgłosił się do nowo powołanej RKU i do marca
tegoż roku był lekarzem komisji poborowej, następnie służył w tzw. III przemysłow-
wym punkcie WP w Kielcach, Łodzi i Poznaniu. Zdemobilizowany latem 1945 r. ze
względu na wadę wzroku. Nie ujawnił się pozostając w konspiracji i utrzymując
dotychczas pełnione funkcje. Początkowo w „Nie”, a następnie w Okręgu Bydgo-
skim Delegatury Sił Zbrojnych pod komendą J. Pałubickiego i J. Chylińskiego.
Prowadził pion propagandy i częściowo wywiadu. Przygotowywał m.in. materiały
z nasłuchu radiowego i dostarczał do mieszkania Zofii Bartel ps. „Dobra” przy ul.
Śniadeckich 38, gdzie Kazimiera Bartel ps. „Jadwiga”, Halina Melzacka ps. „Olga”,
Irena Jagielska ps. „Ewa” i Jadwiga Derucka ps. „Lodzia” przepisywały teksty na
maszynie i rozprowadzały wśród kadr. Aresztowany 30 XI 1945 r. decyzją wicepro-
kuratora Okręgu Morskiego WP por. dr. Brunieckiego i osadzony w więzieniu
gdańskim. Przesłuchiwany m.in. przez oficera śledczego WUBP w Gdańsku Roma-
na Ciechocińskiego nie został rozpoznany jako funkcyjny Pomorskiego Okręgu
ZWZ-AK. Oskarżony za to, że jakoby „od lipca 1945 r. był szefem wydziału propa-
gandy Bydgoskiego Okręgu”, w torturach przyznał się do AK, ale nie do funkcji.
Po procesie (obrońca Mieczysław Krawczyński) Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdań-
sku 7 VI 1946 r. uchylił wobec niego areszt tymczasowy na podstawie art. 251 par.
1 KWPK i nakazał zwolnienie. Po wyjściu z więzienia podjął praktykę lekarską
w Bydgoszczy, lecz w 1952 r. zakazano mu jej. Założył wówczas Bydgoskie Zakłady

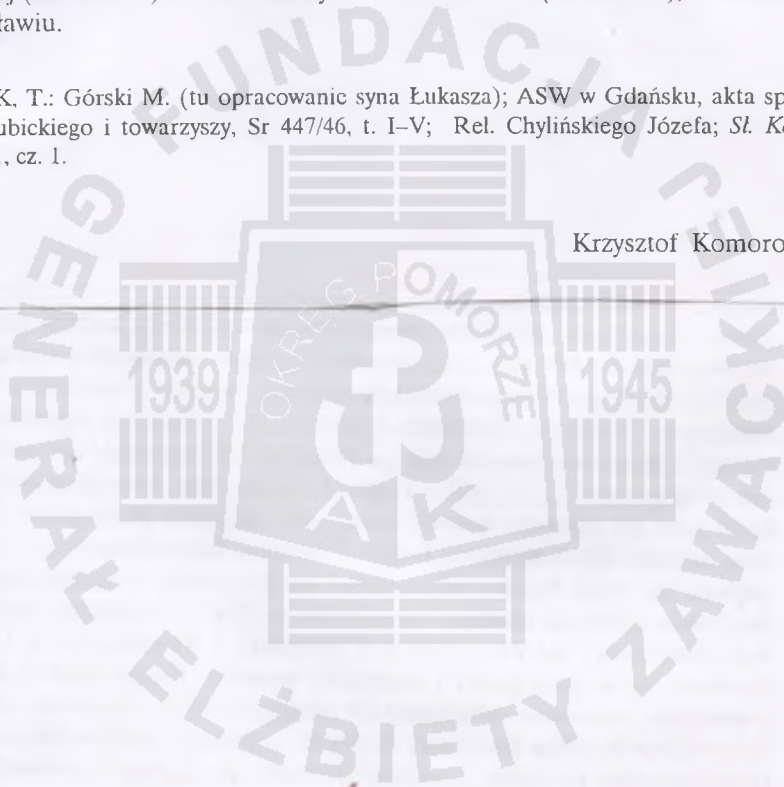
11/18

Zielarskie. Następnie pracował w Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej jako inspektor. Prawo wykonywania zawodu przywrócono mu w 1955 r., a w roku następnym wyznaczono na stanowisko kierownika Miejskiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy. Ponadto pracował naukowo przygotowując pierwszy w Polsce podręcznik vitoterapii. Zginął w wypadku samochodowym pod Tczewem 11 VIII 1960 r.

Ożeniony z Heleną Kaźmierczak; był ojcem syna Łukasza — dziennikarza prasy bydgoskiej (ur. 1936 r.) i córki Danuty zam. Bielakowicz (ur. 1946 r.), zamieszkałej we Wrocławiu.

AP AK, T.: Górski M. (tu opracowanie syna Łukasza); ASW w Gdańsku, akta sprawy J. Pałubickiego i towarzyszy, Sr 447/46, t. I-V; Rel. Chylińskiego Józefa; *Sl. Kosp. Pom....*, cz. 1.

Krzysztof Komorowski

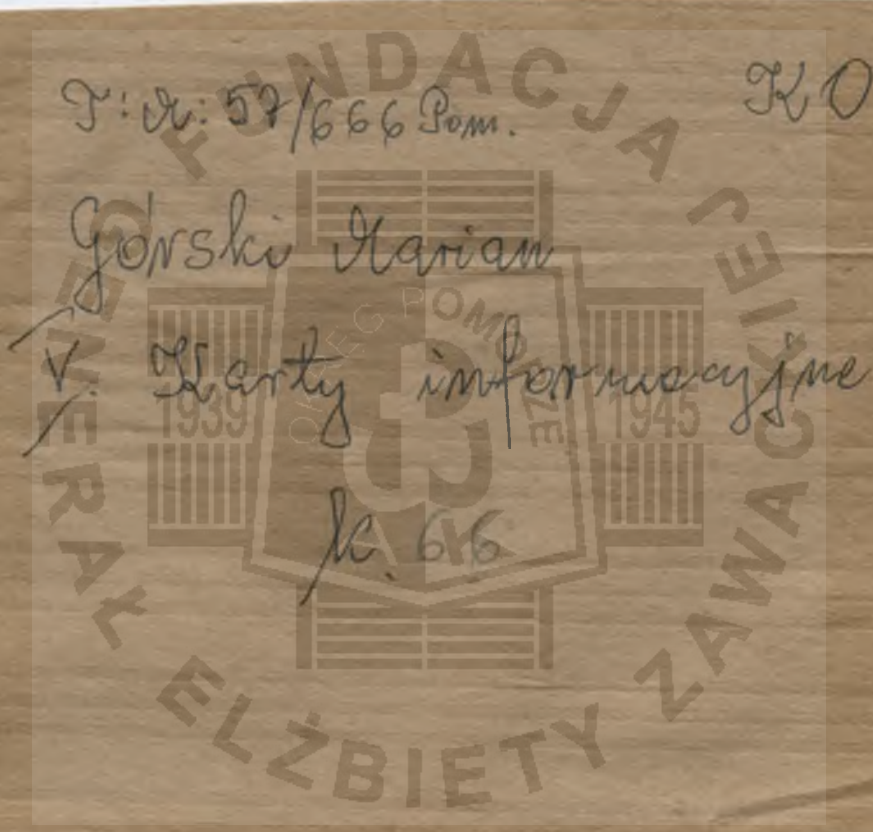
T: Nr: 57/666 Pom.

KO

Gorski Marian

V. Party informacyjne

K. 616

dr Gonska ps Ziarko
nr 2071 BJP

Bydgoszcz
1

1939
1945
ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. M-57
data wpływu XI-81

dw Górski M.

Bydgoszcz

ps. Romanowski - pseud.
"Herbert"

Kedyn

akcja "M"

był lekarzem ewentualnym w więzieniu w
Gdańsku - 1945 r. Kontaktował się w więzieniu -
m.in. z Cyprianem - Dworkim

rob. no baltia zay Heleny Gorskiej

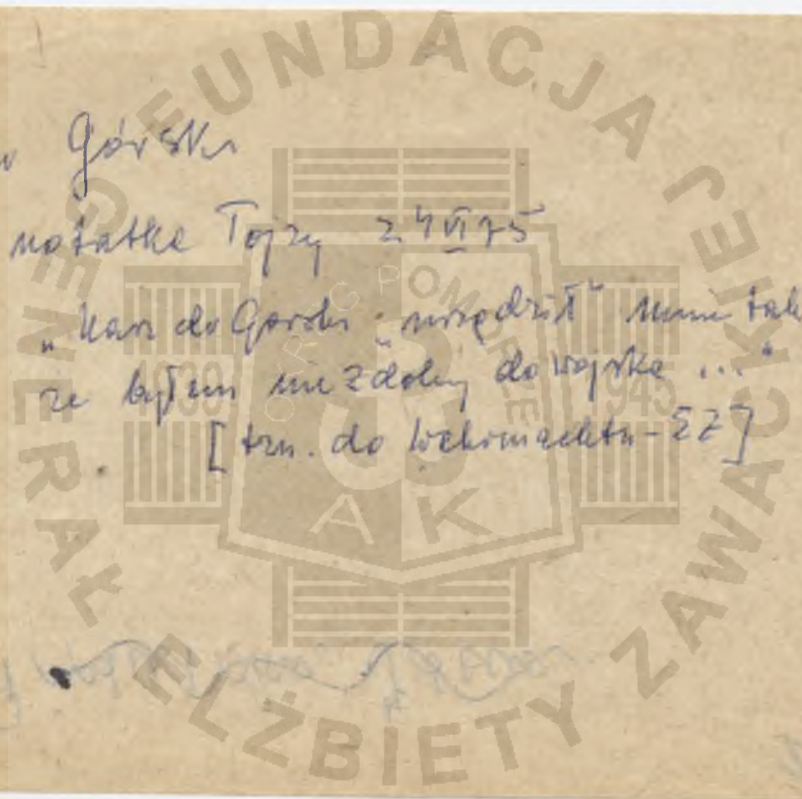
L. 1

do Górska

notatki Topry z 4 VI 75

"Kam do Górska - niechdź" Mami tak,
ze byśm mi z doly do wyjaka ...
[trn. do bohomacitn - 22]

dr Marian Garski
ps Ziółko, Rudzianek, Morbest

- był kwiartki Gęsa Sztabski lat 43/45 prowadził
prawy B 7 P Jena Nowakowa Anglia, Leicester
Byway Rd 13
- jego fotografie stryżniom
od Komisji Represyjnej Gdynia ul Hełka
* (była w latach 1940-42 Kurier Sztabski K 0 Przep
- był leżącym aretantem w więzieniu w Galanisku
w latach 1945/46, kontaktował się tam z b. Gęsa
Sztabski Rd.
- ~~zawsze jego~~ - foto z ul. Tęczy wywiał, że poma-
gał Palakom w ustrojeniu się od wyświe do
wielkości

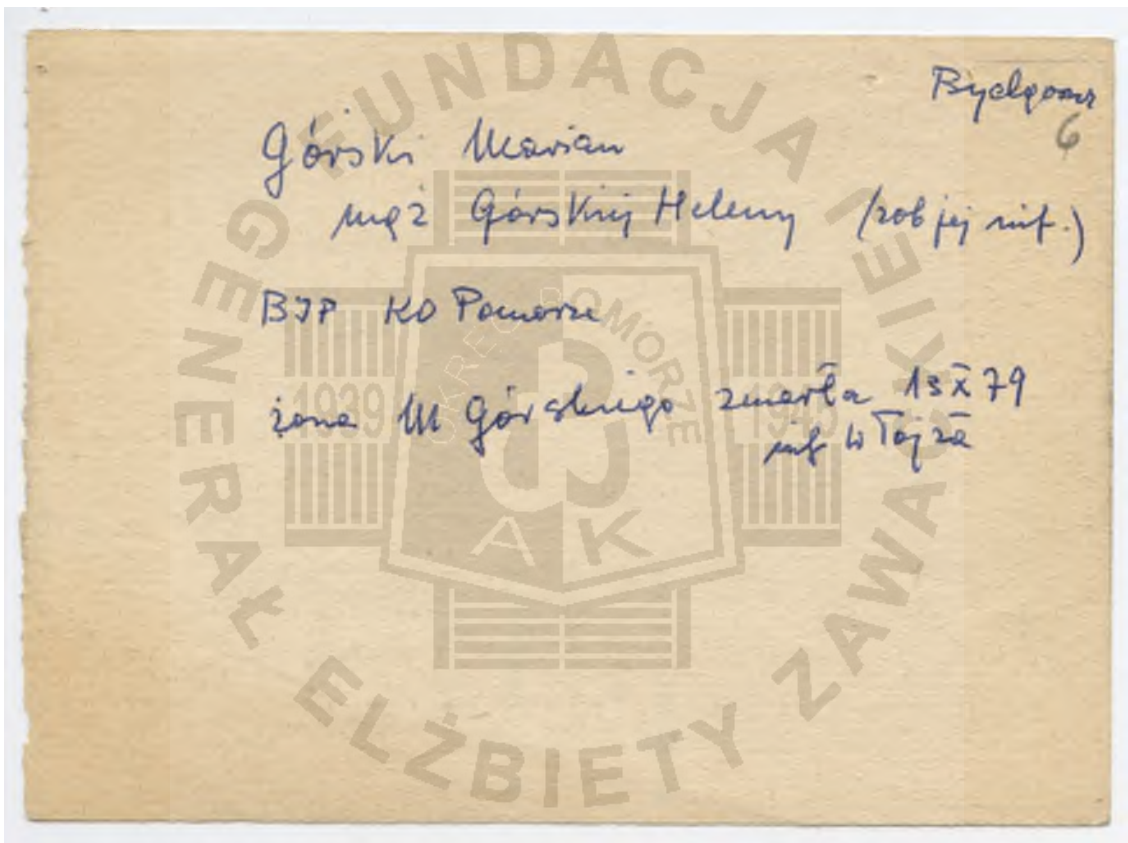

Górowski Mawian syn Feliksa
nr. 22. 12 1914 w Bondy
zwerbowany w lipcu 45 przez Stary i Skup
Szef wydo. prop. Golaniskiej str. "P12"
Zam Bondy ul Golaniska 86
Kwart. wojkowy II - VII 45
awent 20 11. 1945 r

Bondy 5

Do DSZ

ok. STW 20, 41, mnicimian

por. dr. G. Grolli M.

Bydgoszcz

"Wencel"

"Józef"

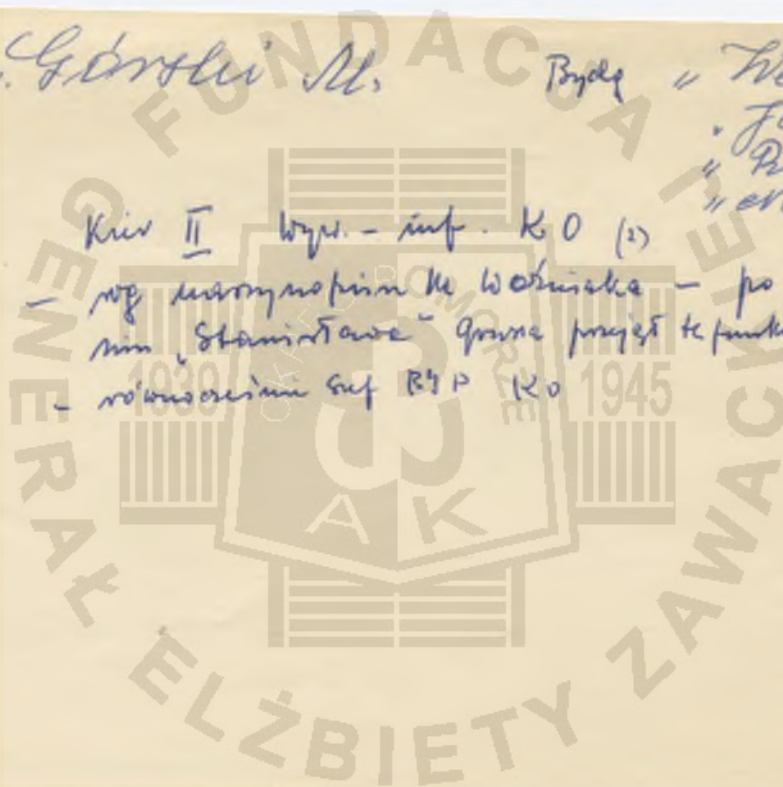
"Piumianek"

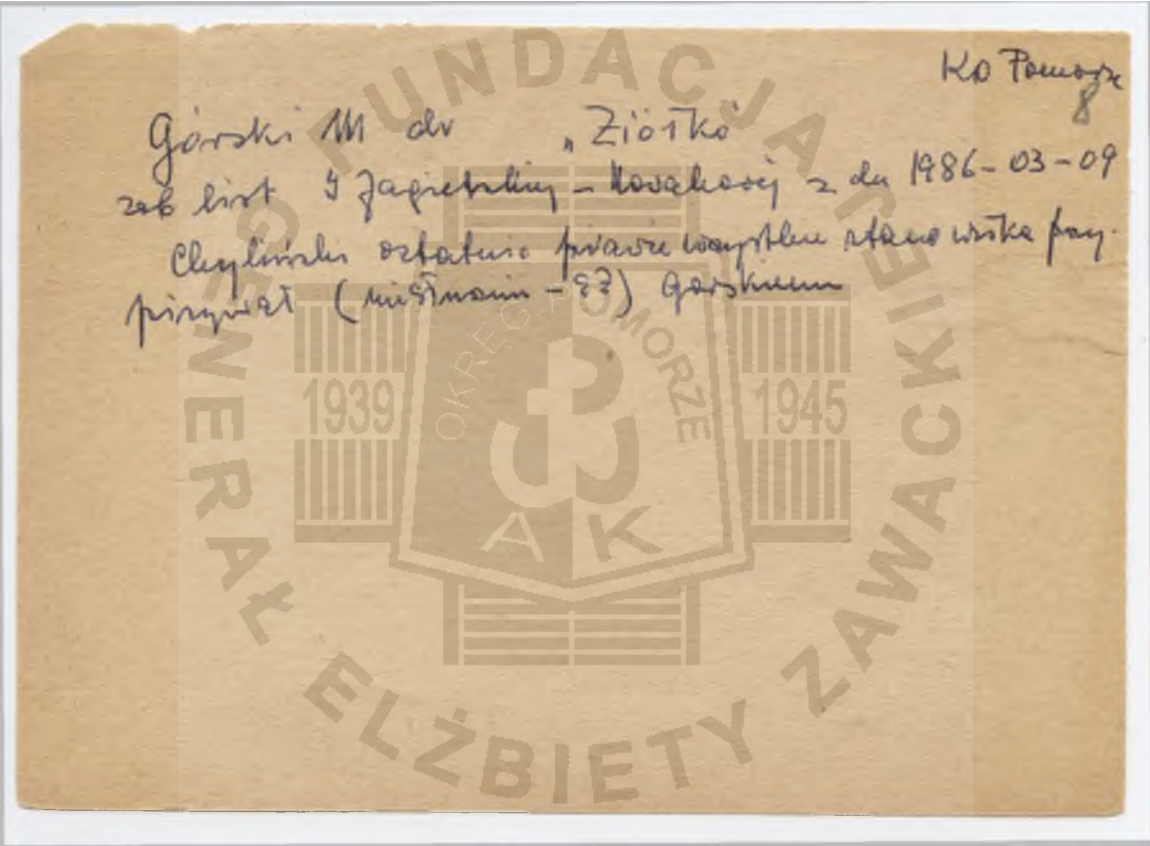
"Robert"

Klas II Wyp. - inf. K O (2)

Wyp. - inf. - K O (2) - po awansie -
min. Stanisława - Główna praca te funkcji.

- równocześnie Suf BTP K O

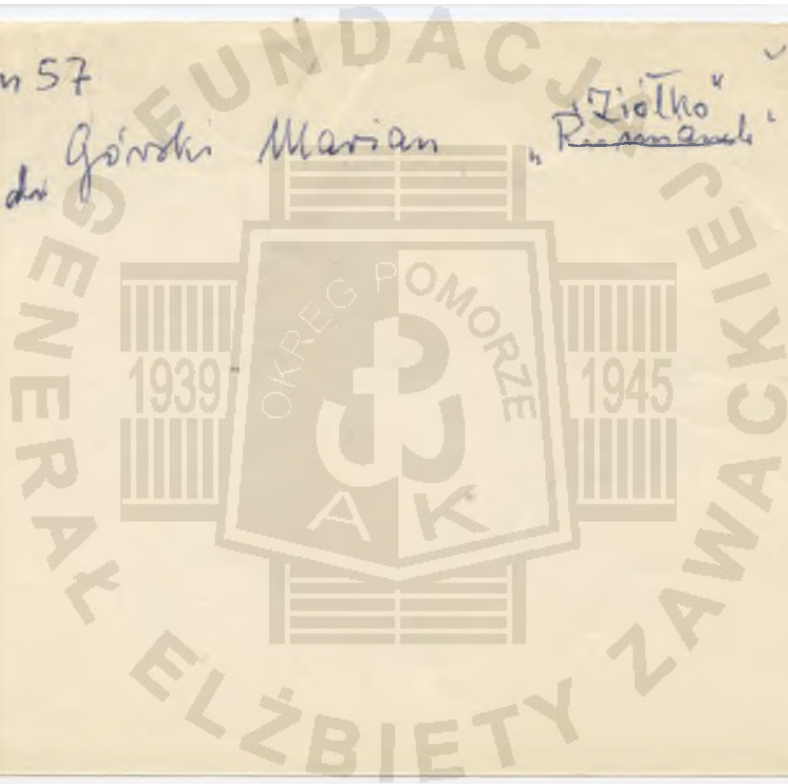

m 57

dr Górnki Marian

"Ziółko"
Pomorski

✓ Rydzę
K 0 9

KO

10

Górowski

list z zagrzebskiej - Nowakowej do SZ 230395
cytat „do Górowski objął stanowisko szefa II-ki
deprimo po zakończeniu działań wojennych
... Kravem nie powinno być szefem II-ki,
ktoś kto ale był min ...

SZ 95

4 KP

11

Bedni wzmianki warty nastę-
pny artykuł o Powszechny PK
ze wstawił i zaliczył do trybu
Antonie były sekretarzy
2 Biuletyn Klubu Hirt nr 3
sprawy zatytuł p. K. Garski

17 III 89

wzajemne relacje
o St. Garski i na
kierunek in. form.

!

Rd. 11-57

dr Gojński Marian ps Ziobko Norbert
zob list, Stry L... / 72/91 z 1505-91

Ko
ITK
13

Po Stanisławie Damski ps Rumianek
(sefem II ps Krawiec a awanturazym w psido.
lub listopadzie 1944a) został sefem II
ostatniego dnia konspiracyj dr Marian
Gojński ps Ziobko (a nie Rumianek) był
tównocześnie sefem BSP

D

Bydgoszcz AK

Górski Lukasz

syn Rumińskiego, następcy Grosse

13

kontakt maintained przez p. Górski-Kowalski

Bydgoszcz, ul. Młota, Farnalski 109/10

dziennikarz YKP

tel. 39-18-95

przyjechał po 1 XII 87 do ŻZ.

ma akty procesowe Grosse

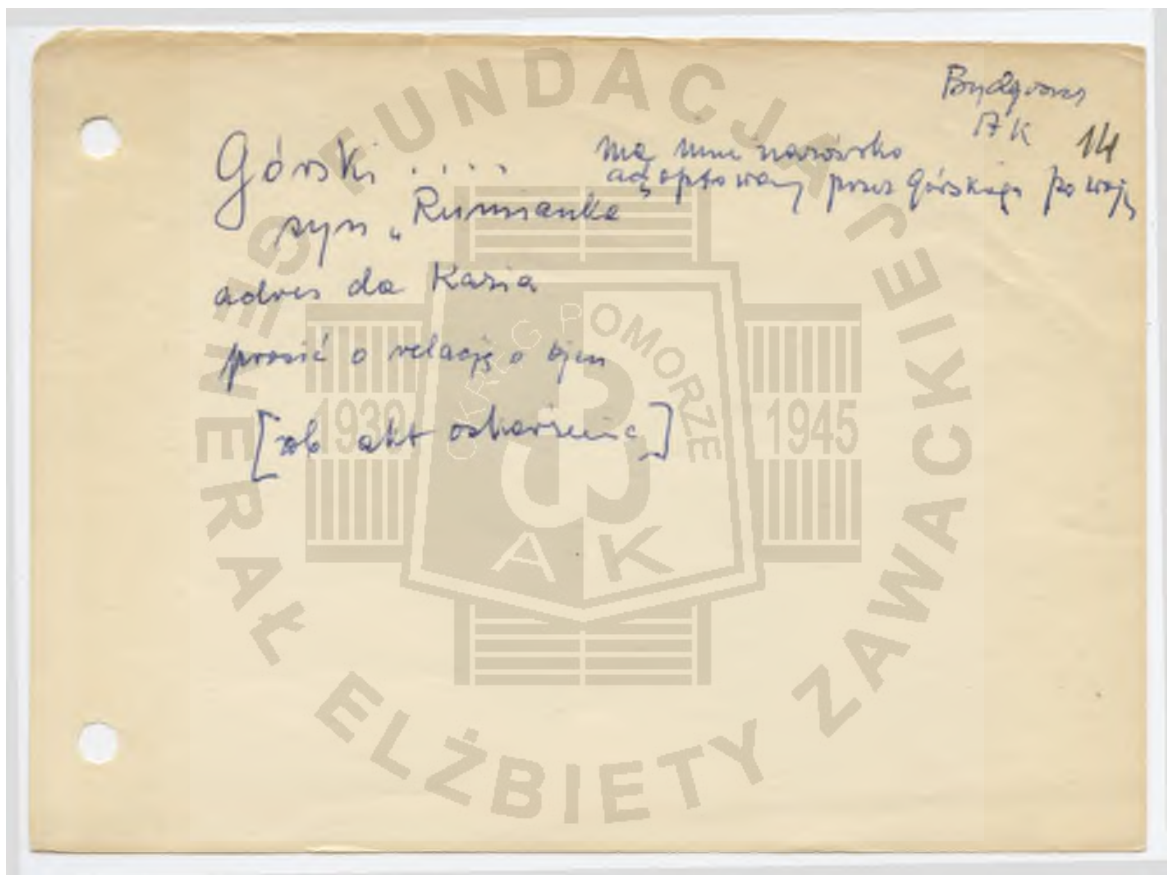
z ujemnymi awanturami Grosse

nie o wypadkach młotki wózy do Ornatnicki k. Han.

burza dla spraw wyśledzonych Grosse

rozprawy tel. 2 ŻZ. 20 XI 87

list i kwart. wyprawy 23 XI 87

Górski ..... Me ma nawiązanie
syn „Rumienka’ ad opisywany przez Górkę po wojnie
adres da Karina
prosić o relacje o tym
[do akt ochronie]

Pondyżona
FK 14

FUNDACJA
POMORZE
1939 1945
AK
ELŻBIETY ZAWACKIE

Budgoszcz
15

+

dr Góroki Marian ps. "Rumianek"

decyjt Ziembewicz Marij - dojezdkaĩ
do niej towerem

inf. w cel. Ziembewicz k. 432, s. 2

k. 6.

Goński Miawian m. "Majranek" Bydgoszcz
mjr K. Bartel-Raportnicka XII 87 17
Przed wojną zajmował się ziołolecnictwem, które
studiował w kummers
między innymi w ^{niemieckich} niemieckich
Podgórze
Podczas okupacji uczył wodnicy Bartla, z którą
był w związku
Po wojnie ~~szedł~~ szedł do Bartla-Raportnickiej,
Zofia prosiła go na chrześcijański ojciec dla jej
syna Grzegorza.
W 1940 r. Bartlowie w Bydgoszczy skontak-
towali m. Gońskiego z J. Gonssem.
Goński zajmował się preparacją. Przekle-
zywał K. Bartel-Rap. gotowe matryce,
vorte

52

verte

Khoine dala odbijata na prymitywnej
plastim aparacie (2-3 godz pracy)
Pomieszczeniu pod schodkami w domu
Bartleja bylo zimno
Gorski sam przychodził, odbierał i przy-
nosił następne.

W 1939 r. Gorski znalazł się we Starym Rybku
w Bydgoszczy w grupie do rozstrzelania. Znajomy
Mielniczek zabrał go do wolnic. Gorski znalazł
wielu Niemców i dobre warunki po niemiecku.

Bydgoszcz
Bocheńska

18

Domke
Domke sp.

ul. Górski Marian

ps. Rumianek

szef 11-ki KO po cirotobawianli
Kierowca

sub. listy "Eoy" 39/191

Dzw.

Poznań

19

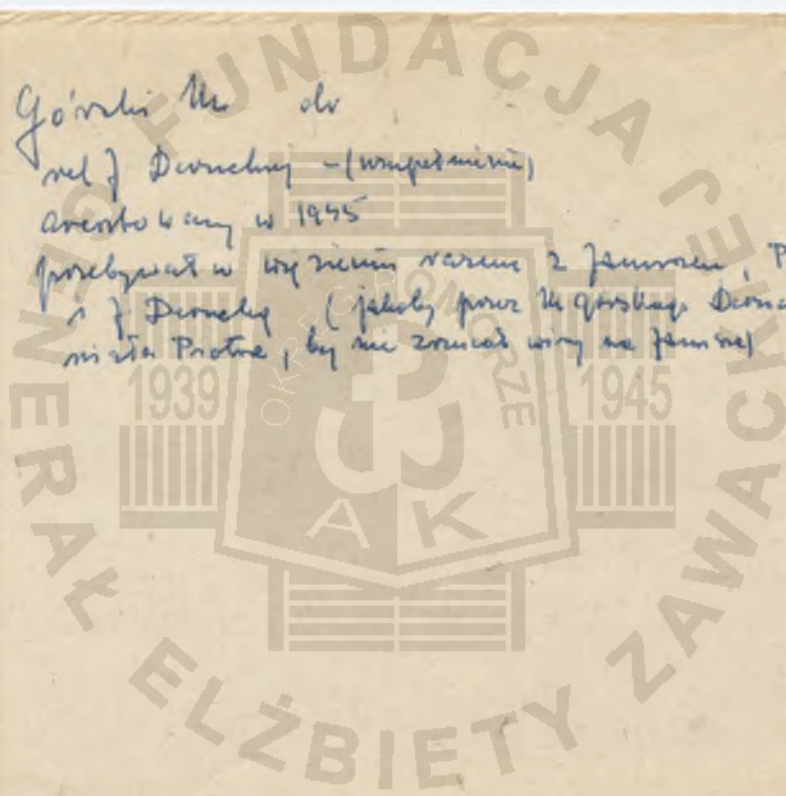
Goimlich M. dr

rodz. Dworkin - (wspomnienie)

Arresto w więz. w 1945

Przebywał w więz. w czasie 2 lat, Później

rodz. Dworkin (jakby przez 14 lat, Dworkin wspom-
ni o. Proton, by się zwrócił wrogie na jego imię)

Bydgoszcz
III K 21

Górski M. „Pamięć”
zob. B. Chruszowski in art o Słoboga 1125
Akty M. prowadził na terenie Krakowa
z ramienia Komandy Poin, Okr. III

FUNDACJA
1939 1945
AK
ELŻBIETY ZAWACKI

6 Bibliografie

22

- 1 W. Jastrzębski, J. Siliński, Okupacja hitlerowska na Pom. Gdańskie w l. 1939-1945, Gdańsk 1979.
- 2 K. Ciecierski, Ruch oporu na Pom. Gd. w l. 1939-1945
- U. Jęstrzyński - Terror i zbrodnia - -
W-w 1974.
- D. Steyer, Eksterminacja ... -
Gdynia 1967.

M-57

Bydgosz
23

por. Górski Marian ps. Rumianki

6) S. 43 Miet

25

Wynosi 7 VI 1946

Wojak Syden Rej w Golarisz

postępowanie na mocy dekretu

z dnia 2 sierpnia 1945 r. o

amnestii - amnyst.

Goostberg - mieszkaniec

②

A K O P A K s. 17

26

Danie J. Chylny
Kedyw-dywersja
Por M Borski, Kuzniecki
do 1848 r

s. 21 meliny mjr Chylny
na terenie Okręgu

Górowski RO 174 27
zob list, 207, 4 Nowakowscy do SZ z 23 03
Ldr 85/95

dr Górowski objeżdż stanowisko sędzi II
dotyczy po zakończeniu działań wojennych.
Muszą Reklamować sprawy on pomysły:
Krawczy nie powinno być sędzi II - krótko,
ale być min

a

Bydgoszcz
AK

28

dr Górski Marian

ps. "Rumianek"

1939

1945

Zabr.: broszura "Komenda Obrony Zachód Armii

Krajowej w Bydgoszczy". Tekst publ. "PPP"

Zh. 138 09

a

Górski Marian
ps. "Rumianek"

KO
Bydgoszcz
LH3 29

Rozpoczął pomorską działalność
B. P. w 1941 r. - trzonem była
Hoffmannowa Wacława.

zeb: J:2-545/545 Hoffmann Wacława
z. II, Imp. Bydg.

W. 102

Górski M.
ps. "Rumianek"

Pomorie
242-AK
30

- szef Związku Odwetu Pomorskiego
Okręgu 242-AK

B. Chrzanowski, "Konspiracja ...", str. 20, 21(2)
K.Wojt/VI.94.

Górski M.
- por., ps. "Norbert"

Tomone
Z W 2-AK

31

- szef Biura Informacji i Propagandy
oras "Akcja N"

B. Chrzanowski, "Konspiracja ...", str. 20, 21(2)

K. Wojt/VI.94.

32

por. GORSKI M.

ps. "Norbert"

KO AK

Szef Biura Informacji i Propagandy KO ZWZ-AK Pom.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie nadbałtyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna..., s. 131.

MGr'94

KO

33

GORSKI MARIAN

ps. "HEMZEL" "JOZEF" "RUMIANEK"

Por.

Po aresztowaniu Grussa został kwatermistrz
inżynier, a jednocześnie po imię Paszkowski
ps. "Kopernik" i por. Plukowski ps. "Mysterny"
kwatermistrz Dywizji.

XI/94 Jasnowski, Crestapo, s. 127

GORSKI M.

ps. "Rumianek"

KO AK

34

Trzeci w kolejności szef Związku Odwetu w KO ZWZ-AK
Pom. (po por. J.Plukowskim).

Zr.: B.Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie
nadbałtyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna...,
s. 131-132.

MGr 94

35

GORSKI M.

KO AK

Szef Akcji "N".

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie nadbałtyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna..., s. 131.

MGr '94

36

por. GORSKI MARIAN ps. "Wencel", "Józef" KO AK

Szef Wydz. II KO ZWZ-AK Pom. po Józefie Grussie.

Zr.: B. Chrzanowski, Konspiracja rządu RP w regionie nadbałtyckim (1939-1945), [w:] Walka podziemna..., s. 131.

116r 194

GÓRSKI MARIAN
BARTEL

37

Górski Marian zaprzyjaźnił się z Iodkima
Bartelą, która rekomendowała go do AK
w 1940 r. i skontaktowała z Józefem
Grusem.

Terka Górskiego Mariana M-57

88/194

Tom 38
DSZ

Głoski Pomorskie pow. ps. „Kurmianek”

był moim wybraniem propagandy w komunistycznej
obscenie pomorskiego DSZ.

Komunistów ul., Olszyna Pomorska ... 2-lejście.

Przeł. Hist., 1993, nr 4 (146), s. 89.

MLW - 94

Tomé
AU 39

dr. Górski Marian, ps. "Kruszwicki"

między innymi korespondencja z Niemcami i był członkiem związku niemieckiego (Die Deutsche Kräftevereinigung), drżący cenzurą przez rządzących w Berlinie, Homburgu, dlatego mógł inspirować listy do Frick promujące w formie donosów i skarg na niepagozonalnych hitlerowców oraz pisma dezinformujące i wzmachające akcję "N".

Komunikat H., Odczyt Pomoc Armii Krajowej - Od "Generaldeu" do W/N-u, WPH, 1993, nr 4(146), s. 80-81

ML66-34

Fondu
AK 40

dr Górski Marian , ps. „Pumianek”

był kierownikiem akcji „N” na Pomorzu jako
szef BIP komendy okręgowej.

Komandosi U. , Olszyna Pomorska Armii Krajowej.
Od „Gumienoloka” do WLN-u , WPH, 1993, nr 4 (146),
s. 80.

ML694

KO - BYDGOSZCZ
AK
41

GORSKI MARIAN
'RUMIANEK'

Lob. APAK, INSP. BYDG. T.: ŻBIKOWSKA U., ŻBIKOWSKI W.,
ZIEMLEWICK M., BARTEL-ROGOZIŃSKA K.,

Fundacja
All 42

Górska Manora, par. p. "Nabert"
był miejscem wystawienia VI informacji i propozycji
w sprawie komercyjnego obrotu górnictwa.

Konowowski H., Olszy Romanie Armii Krajowej. Od
"Gumniek" do WPN-u, WPH, 1993, nr 4 (146),

s. 95

M. J. S.

Tomasz

AK

43

Górski Marian, pow. „ps. „Kumłówek“

do końca wojny był referentem Zarządu Odwetu
Kedzka okręgu pomorskiego

Kamionowski H., Okręg Komunikacji Armii Krajowej.
Od „Gniewszelcu“ do LHM-u, WPT, 1993,
nr 4 (146), s. 75.

MLB 94

dr GORSKI M., ps. „Rumianek”
w Kedynie od 1944 do wysiedlenia.

Pow.
Kedyn
AK 44

Źródło: Rel. Fr. Bendiga, Arch. Pow. PK,
M-305-2

A.Zak, 91

Fondu 45

AK

Górski Marian, ps. „Kumienek”, „Wencel”

był rejonem wydziału II wywiadowczego w sztabie
sluzby pomocniczej od marca do maja 1944r.

Konwójnik II., Sluzba Pomocy Armii Krajowej. Od
„Gumwaldu” do LIT-u, WPH, 1984, nr 4 (146),
s. 75

MLB-34

KO Pom.
AK 46

por. GORSKI M. ps. „Wensel”, „Józef”

Sieć wydział (inform.-wynoś.) od IV/44r. do
wywołania -

Źródło: Rel. Fr. Bendiga. Arch. Pom. AK,
M-305-1

Azak-91

Ko Pocz. 47
AK

por. dr GÓRSKI M. ps. „Norbert”

Szef informacji Ko Pocz. do wyśledzenia.

Szef Info; Rel. Fr. Bendiga, Arch. Pocz. AK,
MSO s. 2

A. Zak. 91

Ko 48

GÓRSKI MARIAN
ps. RUMIANEK

dob. t. Chyliński Józef - Ko,
m - 27

Yxe/m

KO Pomi
Ak 49

por. dr GÓRSKI MARIAN ps. wforbest "Rumianek"
ur. 1914 r. (22 XII), syn Feliksa "Młociny" studia
medyczne w Berlinie. Od 1944 r. do sierpnia
1945 r. szef BIP-u Okręgu Pomorskie Okr.
jednocześnie od marca 1944 r. szef Od-
działu II Komendy Obr. Pomorskie. Dalsze
losy nieznane.

Źródło: Morski G. Biuro Informacji i Propagandy
SZP-202-Ak 1939-1945, hms, PAX, 1987 s. 404 -
[dane wg informacji Bogdana Amannego i
Władysława Tajny].

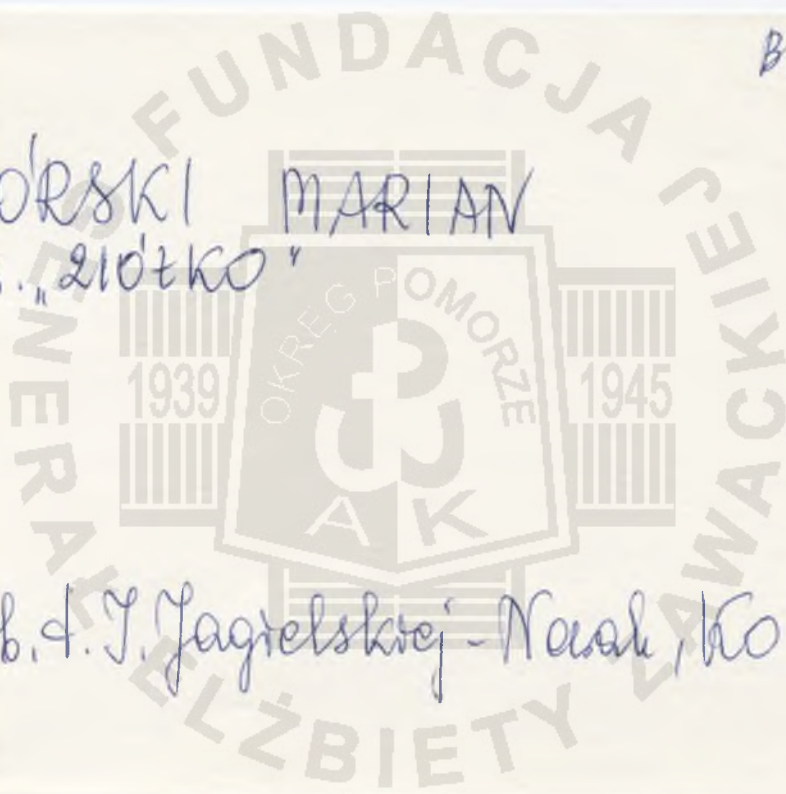
Azak
91.

GORSKI MARIAN
ps. "LIDZKO"

BYDGOSZCZ
AK 50
KO

Do b. J. Jagielskiej - Nowak, KO

18/94

KO
52

GORSKI MARIAN
ps. 'Ziółtko'

2ob. t. F. Bmohiga Ko, M-30

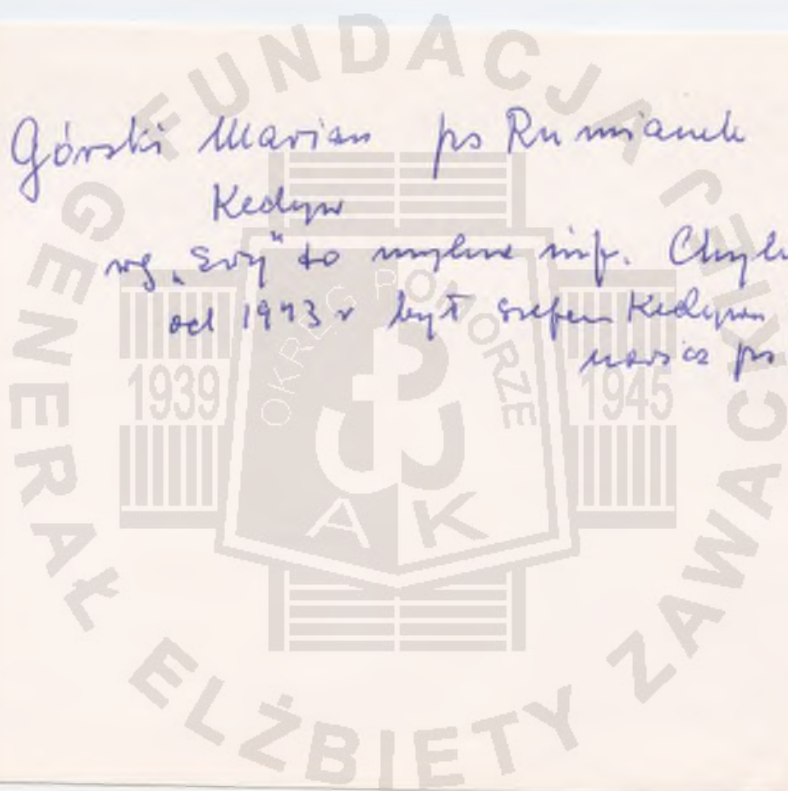
notatka J. Jagielskiej - Nowakowej

1/196

53

Górski Marian ps Rumiński
Kedyn

nr 507 do kompletnie inf. Chylinstupa
od 1943 r był szefem Kedynem Szynar.
maria ps Kiedyn

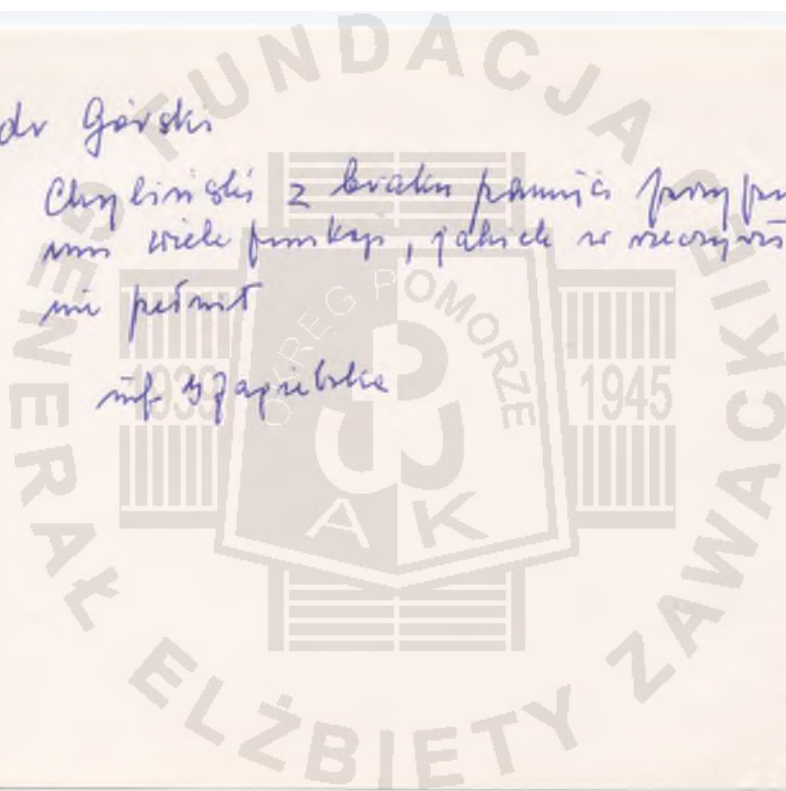

dr Górski

54

Chętnie z bratem pamięć przywrócić
mam wiele pomysłów, gabiela w naszym mieście
mię pasternik

1939 1945
miejscowość

55

Bydgoszcz
KO

dr. Gorski Marian ps. Ziółko

Szef BIP'u, spotkałam go już po zakończeniu działań wojennych. Przychodził do rodziny Bartel, ul. Śniadeckich z gotowym materiałem z nasłuchu radiowego BBC. K. Bartel ps. Jadwiga, H. Melzacka ps. Olga oraz I. Jagielska ps. Ewa pisały tekst na maszynie na matrycach a Olga powielala. Wiadomości te były rozprowadzane wśród zaufanych oficerów WL. Do Torunia zawoziła je Ewa i oddawała ppor. F. Rawicz-Katynskiemu, żołnierzowi AK z Powstania (już po wojnie) w ramach WIN'u został wyznaczony na stanowisko szefa II-ki

gwł.
ab

KO
56

GORSKI MARIAN
ps. "RUMIANEK"

Kierownik Kedysem w ko Pomorze
w latach 1943-45.

AK na Pomorzu, s. 103

8/1/94

GORSKI MARIAN

BYDGOSZCZ
2112-AK
Ko 57

członek z plebiscydu organizatorów 2112-AK
z Bydgoszczy.

AK na Pomorzu, s. 27

18/194

Ko (Tonin) 58
ZLJ2 - AVI

GÓRSKI MARIAN por. ps. "Wenzel", "Józef",
"Rusmianek"

Od marca 1944 r. byłho kierował Oddziałem II
Komendy Okręgu Komunistów AK. Kierował on
o Okręgu okry "N."

B. Chmura, A. Gąsior, Dymal, Skutkaf.
Zem. Mur., 1987/7, s. 11-12.
MLW - 35

Gómski Marian
por., ps. "Wencel", "Józef"

Pomorski
242-AK

503

- szef Oddziału II Pomorskiego
Okręgu 242-AK

B. Chrzanowski, "Konspiracja ...", str. 11, 19, 21(2)

K. Wojt/Vl.94.

Gólski Marian, ps. Rumianek,
Robert

Ocieg Pomowski
242-AK 60

zob. Społeczeństwo Pomorskie w latach
okupacji niemieckiej 1939-1945, s. 48,
Towar 2004

a

Bydgoszcz 220 ZWZ-FK
Pomorsze

61

GÓRSKI Marian Feliks
ps. "Józef", "Pobart", "Kumiszek", "Reucel"

Urodz. 22 XII 1914 r. w Bydgoszczy.

Szef Wywiadu, Recloru i propagandy Zmocy
Poborskiego Okręgu ZWZ-FK i DSZ Pomorsze

Tab. Stawicki, Biogr. Dopus. Poln. t. 2, s. 67
Fundacja Archiwum Pomorskie FK
Toruń, 1996r.

Ustępy 2002

Górnicki

KO AK

69

T.: Dejewski Alfred, Insp. Grudziądz, 19-157, I,
1/2.

MGr:84

dr Górski Marian ^{Bydgoszcz} ~~Gdańsk~~
ps. „Rumianek” ^{KO} 63

7. dr Marian Górski s. Feliksa (z zawęcia lekarz, kierownik wydziału propagandy okręgu gdańskiego, AK), ps. „Rumianek”, „Ziółko”.
kierownik BiP, szef propagandy sztabu KO AK Pomorze.

Jeden z oskarżonych w „Procesie 37”,
który odbył się przed Wojsk. Sędem
Rejonowym w Gdańsku, dn. 7. 06. 1946.
zob: art „I w podsoleckich lasach była
str. „Krajowa” [u.] „Solecki Peryskop”
nr 1/2000 str. 5
art. 12000

e) Górski Marian Bydgoszcz JNO 64
ps. "Dumianek", "Ziótko" D52 (WJK)
odpowiedzialny za propagandę,

zob. B. Ziolkowski, Powojenna, działalność...
Lecnia Injgwske, t. 20,
n. 2007, s. 67 - k. probl. 207K

WE.XII'08

t. Ppor. Górski Marian

Bydgoszcz
AK 65

s. Feliksa

ur. 1914

KW

ps. "Rumianek"

zob. Sadowski Józef,
Młni numer 31806,
W-wa 1939, s. 183, poz. 48.

☞

por. Górski (i.m.) Kamień
a ps. „Dumianki”

20 66
AK

Szef B i P; między Czesław
Włodarek wyraża p. Prasa ps. „Dysk”
w dostarczaniu korespondencji do
„Dumianki” z którym „Dysk”
współpracował.

zob. T: IV: 208/817 Pom. Włodarek
Czesław, 2.1.15.50

WS. XI'08

FUNDACJA
„Archiwum Pomorskiej Armii Krajowej”
ul. Piokary 49, tel. 271-86
87-100 TORUŃ

TECZKA

SYN
ŁUKASZ GÓRSKI

BYDGOSZCZ

M-57 KO

++

GÓRSKI MARIAN

Górski Marian

